

ΟΔΗΓΙΑ 2014/87/ΕΥΡΑΤΟΜ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2014

για τροποποίηση της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως τα άρθρα 31 και 32,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία διατυπώθηκε μετά από γνωμοδότηση ομάδας προσώπων που ορίστηκαν από την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή μεταξύ επιστημόνων εμπειρογνομόνων των κρατών μελών,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽¹⁾,Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η οδηγία 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου ⁽³⁾ θεσπίζει ενιαία βασικά πρότυπα ασφάλειας για την προστασία της υγείας των ατόμων, που υποβάλλονται σε επαγγελματική έκθεση, σε ιατρική έκθεση και στην έκθεση του κοινού, απέναντι στους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
- (2) Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου ⁽⁴⁾ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν και να διατηρήσουν ένα εθνικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια. Η εν λόγω οδηγία αντικατοπτρίζει τις διατάξεις της βασικής διεθνούς πράξεως στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας, ειδικότερα της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια ⁽⁵⁾ καθώς και των θεμελιωδών αρχών ασφάλειας ⁽⁶⁾ που καθορίστηκαν από τον Διεθνή Οργανισμό Ατομικής Ενέργειας («ΔΟΑΕ»).
- (3) Η οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου ⁽⁷⁾ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να θεσπίσουν και να διατηρούν ένα εθνικό πλαίσιο για τη διαχείριση των αναλωθέντων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων.
- (4) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 8ης Μαΐου 2007, για την πυρηνική ασφάλεια και την ασφαλή διαχείριση των αναλωθέντων καυσίμων και των ραδιενεργών αποβλήτων, επισημαινόταν ότι η «πυρηνική ασφάλεια αποτελεί εθνική ευθύνη η οποία ασκείται, όπου ενδείκνυται, εντός ενός ευρωπαϊκού πλαισίου. Οι αποφάσεις που αφορούν δράσεις για την ασφάλεια και την εποπτεία των πυρηνικών εγκαταστάσεων επαφίενται αποκλειστικά στους φορείς εκμετάλλευσης και στις εθνικές αρχές».
- (5) Το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα στην Ιαπωνία, το 2011, ανανέωσε το διεθνές ενδιαφέρον για τα μέτρα που απαιτούνται για την ελαχιστοποίηση του κινδύνου και την εξασφάλιση των πιο υψηλών επιπέδων πυρηνικής ασφάλειας. Βασιζόμενες στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 24-25 Μαρτίου 2011, οι αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές από κοινού με την Επιτροπή στο πλαίσιο της Ομάδας Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε Θέματα Πυρηνικής Ασφάλειας (ENSREG), που συστάθηκαν με την απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής ⁽⁸⁾ πραγματοποίησαν συνολικές αξιολογήσεις των κινδύνων και της ασφάλειας για τους πυρηνοληκτρικούς σταθμούς σε όλη την Κοινότητα («δοκιμές αντοχής»). Στα αποτελέσματα προσδιορίζονταν ορισμένες βελτιώσεις οι οποίες θα μπορούσαν να υλοποιηθούν στις προσεγγίσεις για την πυρηνική ασφάλεια και τις βιομηχανικές πρακτικές στις συμμετέχουσες χώρες.

⁽¹⁾ Γνώμη της 2ας Απριλίου 2014 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

⁽²⁾ EE C 341 της 21.11.2013, σ. 92.

⁽³⁾ Οδηγία 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό βασικών προτύπων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και την κατάργηση των οδηγιών 89/618/Ευρατόμ, 90/641/Ευρατόμ, 96/29/Ευρατόμ, 97/43/Ευρατόμ και 2003/122/Ευρατόμ (EE L 13 της 17.1.2014, σ. 1).

⁽⁴⁾ Οδηγία 2009/71/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 2009, περί θεσπίσεως κοινοτικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια πυρηνικών εγκαταστάσεων (EE L 172 της 2.7.2009, σ. 18).

⁽⁵⁾ Απόφαση 1999/819/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1999, σχετικά με την προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας (Ευρατόμ) στη σύμβαση του 1994 για την πυρηνική ασφάλεια (EE L 318 της 11.12.1999, σ. 20).

⁽⁶⁾ Θεμελιώδη στοιχεία ασφάλειας του ΔΟΑΕ: Θεμελιώδεις αρχές ασφάλειας, IAEA Safety Standard Series αριθ. SF-1 (2006).

⁽⁷⁾ Οδηγία 2011/70/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 19ης Ιουλίου 2011, η οποία θεσπίζει κοινοτικό πλαίσιο για την υπεύθυνη και ασφαλή διαχείριση αναλωμένων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (EE L 199 της 2.8.2011, σ. 48).

⁽⁸⁾ Απόφαση 2007/530/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 17ης Ιουλίου 2007, για τη σύσταση της ευρωπαϊκής ομάδας υψηλού επιπέδου για την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση αποβλήτων (EE L 195 της 27.7.2007, σ. 44).

Επιπλέον, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε επίσης την Επιτροπή να επανεξετάσει, όπου ήταν αναγκαίο, το ισχύον νομικό και ρυθμιστικό πλαίσιο για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και να προτείνει τις ενδεχόμενες απαραίτητες βελτιώσεις. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τόνισε επίσης ότι τα υψηλότερα πρότυπα για την πυρηνική ασφάλεια θα πρέπει να εφαρμόζονται και να βελτιώνονται σε συνεχή βάση στην Ένωση.

- (6) Μια ισχυρή αρμόδια ρυθμιστική αρχή με πραγματική ανεξαρτησία κατά τη διαδικασία λήψης ρυθμιστικών αποφάσεων αποτελεί βασική προϋπόθεση του ενωσιακού ρυθμιστικού πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια. Έχει ύψιστη σημασία να είναι σε θέση η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να ασκεί τις εξουσίες της με αμεροληψία, διαφάνεια και απαλλαγμένη από αθέμιτες επιρροές κατά τη διαδικασία λήψης ρυθμιστικών αποφάσεων ώστε να εξασφαλίζεται υψηλό επίπεδο πυρηνικής ασφάλειας. Ρυθμιστικές αποφάσεις και δράσεις επιβολής στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας θα πρέπει να βασίζονται σε αντικειμενικές, προσανατολισμένες στην ασφάλεια τεχνικές παραμέτρους και να λαμβάνονται χωρίς τυχόν αθέμιτες εξωτερικές επιρροές που θα μπορούσαν να υπονομεύσουν την ασφάλεια, όπως αθέμιτες επιρροές σχετικές με μεταβαλλόμενες πολιτικές, οικονομικές ή κοινωνικές συνθήκες.

Οι διατάξεις της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ για τον λειτουργικό διαχωρισμό των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών θα πρέπει να ενισχυθούν προκειμένου να εξασφαλιστεί η ουσιαστική ανεξαρτησία των ρυθμιστικών αρχών από αθέμιτες επιρροές κατά τη διαδικασία λήψης ρυθμιστικών αποφάσεων και να διασφαλίζεται ότι τους παρέχονται τα κατάλληλα μέσα και αρμοδιότητες για την ορθή άσκηση των καθηκόντων που τους ανατίθενται. Ειδικότερα, η ρυθμιστική αρχή πρέπει να έχει επαρκείς νομικές εξουσίες, επαρκή στελέχωση και επαρκείς οικονομικούς πόρους για την ορθή εκτέλεση των αρμοδιοτήτων που της έχουν ανατεθεί.

Οι ενισχυμένες απαιτήσεις δεν πρέπει ωστόσο να θίγουν τη στενή συνεργασία, όπου χρειάζεται, με άλλες συναφείς εθνικές αρχές ούτε τις γενικές πολιτικές κατευθυντήριες γραμμές που εκδίδουν τα κράτη μέλη.

- (7) Η διαδικασία λήψης ρυθμιστικής απόφασης θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη την ικανότητα και την εμπειρογνωμοσύνη, που μπορεί να παρέχονται από οργανισμό τεχνικής υποστήριξης. Η εμπειρογνωμοσύνη αυτή θα πρέπει να βασίζεται στις πιο πρόσφατες επιστημονικές και τεχνικές γνώσεις, συμπεριλαμβανομένων των γνώσεων από εμπειρία λειτουργίας και έρευνα που σχετίζεται με την ασφάλεια, στη διαχείριση των γνώσεων, και σε επαρκείς τεχνικούς πόρους.
- (8) Σύμφωνα με τις Γενικές Απαιτήσεις Ασφάλειας του ΔΟΑΕ (GSR Part 1) πρέπει να είναι σεβαστός τόσο ο ρόλος των κρατών μελών κατά την κατάρτιση του πλαισίου για την πυρηνική ασφάλεια όσο και ο ρόλος της ρυθμιστικής αρχής κατά την εφαρμογή του εν λόγω πλαισίου.
- (9) Λόγω του εξειδικευμένου χαρακτήρα της πυρηνικής βιομηχανίας και της περιορισμένης διαθεσιμότητας προσωπικού με την απαιτούμενη εμπειρογνωμοσύνη και ικανότητα, με αποτέλεσμα την πιθανή μεταπήδηση ατόμων με εκτελεστικές εξουσίες μεταξύ της πυρηνικής βιομηχανίας και των ρυθμιστικών φορέων, απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή για την πρόληψη συγκρούσεων συμφερόντων. Επιπλέον, θα πρέπει να γίνονται διευθετήσεις προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων για τους οργανισμούς που παρέχουν στη ρυθμιστική αρχή συμβουλές ή υπηρεσίες.
- (10) Οι συνέπειες ενός πυρηνικού ατυχήματος μπορούν να υπερβούν εθνικά σύνορα, συνεπώς πρέπει να ενθαρρύνονται η στενή συνεργασία, ο συντονισμός και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών που βρίσκονται στη γειτονία μιας πυρηνικής εγκατάστασης, ανεξαρτήτως του αν τα εν λόγω κράτη μέλη διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις σε λειτουργία. Ως εκ τούτου, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εξασφαλίζουν τη θέσπιση κατάλληλων διευθετήσεων ώστε να διευκολύνεται αυτή η συνεργασία σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις.
- (11) Προκειμένου να εξασφαλιστεί η απόκτηση των κατάλληλων δεξιοτήτων και η επίτευξη και διατήρηση επαρκών δεξιοτήτων, όλα τα μέρη πρέπει να μεριμνούν ώστε όλο το προσωπικό που έχει αρμοδιότητες σχετικές με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τις διευθετήσεις για την εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης, να υποβάλλεται σε διαδικασία συνεχούς μάθησης. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της κατάρτισης εκπαιδευτικών προγραμμάτων και σχεδίων κατάρτισης, διαδικασιών για την περιοδική αξιολόγηση και επικαιροποίηση των εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και με ενδεδειγμένες προβλέψεις στον προϋπολογισμό για την εκπαίδευση.
- (12) Άλλο ένα σημαντικό δίδαγμα από το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα είναι η σπουδαιότητα της βελτίωσης της διαφάνειας σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας. Η διαφάνεια είναι επίσης σημαντικό μέσο για την προώθηση της ανεξαρτησίας κατά τη λήψη ρυθμιστικών αποφάσεων. Συνεπώς, οι ισχύουσες διατάξεις της οδηγίας 2009/71/Ευρατόμ σχετικά με την ενημέρωση του κοινού θα πρέπει να γίνουν πιο συγκεκριμένες ως προς το είδος των παρεχομένων πληροφοριών. Επιπλέον, θα πρέπει να παρέχονται στο ευρύ κοινό ευκαιρίες για συμμετοχή στις σχετικές φάσεις της διαδικασίας λήψης αποφάσεων σχετικά με πυρηνικές εγκαταστάσεις σύμφωνα με το εθνικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών εθνικών συστημάτων. Οι αποφάσεις σχετικά με την αδειοδότηση παραμένουν στην αρμοδιότητα των εθνικών αρμόδιων αρχών.

- (13) Οι απαιτήσεις για διαφάνεια της παρούσας οδηγίας είναι συμπληρωματικές στις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας της Ευρατόμ. Η απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου ⁽¹⁾ επιβάλλει υποχρεώσεις στα κράτη μέλη να ενημερώνουν και να παρέχουν πληροφορίες στην Επιτροπή και σε άλλα κράτη μέλη σε περίπτωση περιστατικού ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης στην επικράτειά τους, ενώ η οδηγία 2013/59 Ευρατόμ απαιτεί από τα κράτη μέλη να ενημερώνουν το κοινό σχετικά με τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση περιστατικού ραδιολογικής έκτακτης ανάγκης, καθώς και να παρέχουν σε συνεχή βάση επικαιροποιημένες πληροφορίες στον πληθυσμό που ενδέχεται να πληγεί σε περίπτωση μιας τέτοιας έκτακτης ανάγκης.
- (14) Κατά την 6η απολογιστική συνεδρίαση τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης για την πυρηνική ασφάλεια επανέλαβαν ότι δεσμεύονται από τα πορίσματα της 2ας έκτακτης συνεδρίασης που πραγματοποιήθηκε μετά το ατύχημα της Φουκουσίμα. Τόνισαν ειδικότερα ότι «οι πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτρικής ενέργειας πρέπει να σχεδιάζονται, να κατασκευάζονται και να λειτουργούν με στόχο την πρόληψη ατυχημάτων και, σε περίπτωση ατυχήματος, τον μετριασμό των επιπτώσεων του και την αποφυγή της ρύπανσης εκτός των εγκαταστάσεων, οι δε ρυθμιστικές αρχές πρέπει να διασφαλίζουν ότι αυτοί οι στόχοι θα εφαρμόζονται ώστε να προσδιορίζονται και να πραγματοποιούνται κατάλληλες βελτιώσεις της ασφάλειας στους υπάρχοντες σταθμούς».
- (15) Λαμβάνοντας υπόψη την τεχνική πρόοδο που έχει επιτευχθεί από τις πράξεις του ΔΟΑΕ και από τη Δυτικοευρωπαϊκή Ένωση Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά («WENRA») και συνεκτιμώντας τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τις δοκιμές αντοχής και τις έρευνες για το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα, η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ θα πρέπει να τροποποιηθεί έτσι ώστε να συμπεριλάβει τον κοινοτικό στόχο για πυρηνική ασφάλεια υψηλού επιπέδου η οποία θα καλύπτει όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων (χωροδέτηση, σχεδιασμός, κατασκευή, θέση σε λειτουργία, λειτουργία, αποξήλωση). Ειδικότερα, ο εν λόγω στόχος απαιτεί να ενισχυθεί σημαντικά η ασφάλεια κατά το σχεδιασμό νέων αντιδραστήρων για τους οποίους πρέπει να χρησιμοποιηθούν οι πρόσφατες επιστημονικές εξελίξεις, γνώσεις και τεχνολογία λαμβανομένων υπόψη των τελευταίων διεθνών απαιτήσεων ασφάλειας.
- (16) Αυτός ο στόχος πρέπει να επιτυγχάνεται ιδίως με αξιολογήσεις της πυρηνικής ασφάλειας, οι οποίες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Οι αξιολογήσεις πρέπει να διενεργούνται από τους κατόχους αδειας υπό τον έλεγχο της εθνικής αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής και θα μπορούν να χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση του κινδύνου ατυχημάτων μείζονος σημασίας, που καλύπτονται από την οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι απαιτήσεις της οδηγίας αυτής.
- (17) Η έννοια της άμυνας σε βάθος είναι θεμελιώδης για την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και αποτελεί τη βάση για την υλοποίηση υψηλού επιπέδου στόχων πυρηνικής ασφάλειας. Η εφαρμογή των αρχών της άμυνας σε βάθος, όπως αναγνωρίζονται στα διεθνή πρότυπα και τις διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και από την WENRA, εξασφαλίζει ότι οι δραστηριότητες ασφάλειας, στον βαθμό που αυτό είναι λογικά εφικτό, υπόκεινται σε ανεξάρτητα επίπεδα άμυνας, έτσι ώστε, στην περίπτωση που συμβεί μια αστοχία, να μπορεί να εντοπιστεί, να συγκεκριαστεί ή να επανορθωθεί με κατάλληλα μέτρα. Η αποτελεσματικότητα καθενός από τα διαφορετικά επίπεδα αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της άμυνας σε βάθος για την πρόληψη ατυχημάτων και τον μετριασμό των συνεπειών εάν τελικά συμβούν. Η άμυνα σε βάθος είναι γενικώς διαρθρωμένη σε πέντε επίπεδα. Σε περίπτωση που ένα επίπεδο αποτύχει, μπαίνει στο παιχνίδι το επόμενο επίπεδο. Ο στόχος του πρώτου επιπέδου προστασίας είναι η πρόληψη ανώμαλης λειτουργίας και αστοχιών του συστήματος. Εάν το πρώτο επίπεδο αποτύχει, η ανώμαλη λειτουργία ελέγχεται ή οι αστοχίες ανιχνεύονται από το δεύτερο επίπεδο προστασίας. Σε περίπτωση που το δεύτερο επίπεδο αποτύχει, το τρίτο επίπεδο εξασφαλίζει ότι εκτελούνται επιπλέον λειτουργίες ασφαλείας ενεργοποιώντας ειδικά συστήματα ασφαλείας και άλλα χαρακτηριστικά ασφαλείας. Σε περίπτωση που το τρίτο επίπεδο αποτύχει, το τέταρτο επίπεδο περιορίζει την εξέλιξη των ατυχημάτων μέσω της διαχείρισης ατυχημάτων, ούτως ώστε να αποτρέψει ή να μετριάσει τις συνθήκες σοβαρού ατυχήματος με εξωτερικές εκλύσεις ραδιενεργών υλικών. Ο τελευταίος στόχος (πέμπτο επίπεδο προστασίας) είναι ο μετριασμός των συνεπειών σημαντικών εξωτερικών εκλύσεων μέσω της έκτακτης ανάγκης εκτός της εγκατάστασης.
- (18) Μαζί με την άμυνα σε βάθος, η αποτελεσματική νοοτροπία πυρηνικής ασφάλειας θεωρείται ως βασικός παράγοντας για την επίτευξη υψηλού επιπέδου πυρηνικής ασφάλειας και τη συνεχή βελτίωσή της. Οι δείκτες για αποτελεσματική νοοτροπία πυρηνικής ασφάλειας περιλαμβάνουν, ιδίως: τη δέσμευση σε όλα τα επίπεδα προσωπικού και διοίκησης εντός ενός οργανισμού για την πυρηνική ασφάλεια και τη συνεχή βελτίωσή της· την προώθηση της ικανότητας του προσωπικού σε όλα τα επίπεδα να ερευνά κατά πόσον παρέχονται αρχές και πρακτικές για τη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας· την ικανότητα του προσωπικού να υποβάλει αναφορές εγκαίρως σχετικά με θέματα ασφάλειας· τον προσδιορισμό διδαγμάτων από την εμπειρία της λειτουργίας· και τη συστηματική αναφορά κάθε απόκλισης από τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας ή τη διευθέτηση συναφούς με τη διαχείριση ατυχημάτων που έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν την πυρηνική ασφάλεια. Σημαντικά στοιχεία που βοηθούν στην επίτευξη μιας ισχυρής νοοτροπίας πυρηνικής ασφάλειας περιλαμβάνουν, ιδίως, αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης, κατάλληλη εκπαίδευση και κατάρτιση και διευθετήσεις από τον κάτοχο της άδειας να καταγράφει, να αξιολογεί και να τεκμηριώνει την εσωτερική και εξωτερική εμπειρία της λειτουργίας σημαντικής για την ασφάλεια και αποτελεσματική επίλυση των θεμάτων που έχουν ανακύψει.

⁽¹⁾ Απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1987, σχετικά με τις κοινοτικές διευθετήσεις για την έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση περιστατικού έκτακτης ανάγκης λόγω ακτινοβολιών (ΕΕ L 371 της 30.12.1987, σ. 76).

⁽²⁾ Οδηγία 2011/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Δεκεμβρίου 2011, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 26 της 28.1.2012, σ. 1).

- (19) Όταν χρησιμοποιείται η αναφορά «λογικά εφικτό» στην παρούσα οδηγία, θα πρέπει να εφαρμόζεται σύμφωνα με ορισμούς που έχουν θεσπιστεί, ιδίως τους ορισμούς της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης Ρυθμιστικών Αρχών για Θέματα Πυρηνικής Ενέργειας («WENRA») και του ΔΟΑΕ.
- (20) Μετά τα πυρηνικά ατυχήματα του Three Mile Island και του Τσερνομπίλ, το πυρηνικό ατύχημα της Φουκουσίμα έφερε ξανά στο προσκήνιο την κρίσιμη σημασία της λειτουργίας του περιβλήματος, το οποίο αποτελεί το τελευταίο φράγμα για την προστασία των ανθρώπων και του περιβάλλοντος έναντι εκλύσεων ραδιενέργειας λόγω ατυχήματος. Συνεπώς, όποιος ζητά άδεια για την κατασκευή νέου πυρηνοληλεκτρικού σταθμού ή ερευνητικού αντιδραστήρα πρέπει να τεκμηριώνει ότι ο σχεδιασμός περιορίζει τις επιπτώσεις μιας βλάβης στον πυρήνα του αντιδραστήρα εντός του περιβλήματος, δηλαδή ο αιτών θα πρέπει να αποδεικνύει ότι μια μεγάλη ή μη εγκεκριμένη έκλυση ραδιενέργειας εκτός του περιβλήματος είναι εξαιρετικά απίθανη, και ο αιτών αυτός θα πρέπει να μπορεί να τεκμηριώσει υψηλό βαθμό αξιοπιστίας ότι δεν θα συμβεί τέτοια έκλυση.
- (21) Θα πρέπει να απαιτηθούν ειδικότερες διευθετήσεις για τη διαχείριση ατυχημάτων και της εντός της εγκατάστασης αντιμετώπιση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης, με σκοπό την πρόληψη και τον μετριασμό των ατυχημάτων. Αυτές θα πρέπει να είναι σύμφωνες με τις συναφείς διατάξεις της οδηγίας 2013/59/Ευρατόμ και να μην τις θίγουν. Ο κάτοχος της άδειας θα πρέπει να προβλέπει τις διαδικασίες, τις κατευθυντήριες γραμμές και διευθετήσεις που να αντιμετωπίζουν τα ατυχήματα, ακόμη και τα σοβαρά ατυχήματα, που μπορεί να συμβούν σε όλες τις καταστάσεις λειτουργίας, περιλαμβανομένης της πλήρους ισχύος, της διακοπής λειτουργίας και των μεταβατικών καταστάσεων, εξασφαλίζοντας συνοχή και συνέχεια μεταξύ όλων των διαδικασιών και ρυθμίσεων, και εξασφαλίζοντας ότι αυτές δοκιμάζονται, αναθεωρούνται και επικαιροποιούνται. Οι διευθετήσεις αυτές θα πρέπει επίσης να προβλέπουν επαρκές προσωπικό, εξοπλισμό και άλλους αναγκαίους πόρους. Θα πρέπει να παρέχεται μια οργανωτική δομή, με σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων, καθώς και συντονισμός μεταξύ των φορέων απόκρισης.
- (22) Οι δοκιμές αντοχής κατέδειξαν τον κεντρικό ρόλο των βελτιωμένων μηχανισμών συνεργασίας και συντονισμού μεταξύ όλων των μερών που έχουν αρμοδιότητες για την πυρηνική ασφάλεια. Οι αξιολογήσεις από ομοτίμους αποδείχθηκαν ένα καλό μέσο οικοδόμησης εμπιστοσύνης, με στόχο την ανάπτυξη και την ανταλλαγή εμπειριών και την εξασφάλιση της κοινής εφαρμογής υψηλών προτύπων πυρηνικής ασφάλειας.
- (23) Η συνεργασία στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας μεταξύ των κρατών μελών είναι εδραιωμένη και μπορεί να δώσει προστιθέμενη αξία όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια, τη διαφάνεια και το άνοιγμα προς τους ενδιαφερόμενους φορείς σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Τα κράτη μέλη, μέσω των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών τους, χρησιμοποιώντας συναφώς την ENSREG, και με βάση την εμπειρία της WENRA, θα πρέπει ανά εξαετία να ορίζουν μια μεθοδολογία, όρους αναφοράς και ένα χρονικό πλαίσιο για αξιολογήσεις από ομοτίμους επί ενός κοινού ειδικού τεχνικού θέματος σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών τους εγκαταστάσεων. Το κοινό ειδικό τεχνικό θέμα που πρέπει να εξεταστεί, πρέπει να προσδιορίζεται μεταξύ των επιπέδων αναφοράς ασφάλειας WENRA ή βάσει ανάδρασης από την εμπειρία λειτουργίας, συμβάντων και ατυχημάτων και τεχνολογικών και επιστημονικών εξελίξεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διεξάγουν εθνική αυτοαξιολόγηση και να κάνουν διευθετήσεις για κοινές αξιολογήσεις από ομοτίμους της εθνικής αυτοαξιολόγησής τους από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές άλλων κρατών μελών.

Θα πρέπει να συντάσσονται εκθέσεις σχετικά με τα πορίσματα αυτών των αξιολογήσεων από ομοτίμους. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταρτίσουν εθνικά σχέδια δράσης για να αντιμετωπίσουν τυχόν σχετικά ευρήματα και τη δική τους εθνική αξιολόγηση λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα αυτών των εκθέσεων αξιολόγησης από ομοτίμους. Οι εκθέσεις αξιολόγησης από ομοτίμους θα πρέπει επίσης να αποτελέσουν τη βάση της όποιας συνοπτικής έκθεσης με τα αποτελέσματα της διενέργειας της πανευρωπαϊκής θεματικής αξιολόγησης από ομοτίμους που θα ετοιμάσουν από κοινού οι αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των κρατών μελών. Η συνοπτική έκθεση δεν θα πρέπει να έχει ως στόχο να βαθμολογήσει την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων, αλλά να επικεντρωθεί στη διαδικασία και τα τεχνικά πορίσματα της θεματικής αξιολόγησης από ομοτίμους, έτσι ώστε η γνώση που αποκτήθηκε από το εγχείρημα αυτό να γίνει κοινό κτήμα.

Πνεύμα αμοιβαίας εμπιστοσύνης θα πρέπει να διέπει τις αξιολογήσεις από ομοτίμους, και θα ήταν επομένως σκόπιμο η Επιτροπή, εφόσον είναι εφικτό, να ενημερώνει τα κράτη μέλη όταν σκοπεύει να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα των εκθέσεων αξιολόγησης από ομοτίμους στα έγγραφα της περί χάραξης πολιτικής.

- (24) Οι υποχρεώσεις των κρατών μελών να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και η υποχρέωση της Επιτροπής να συντάσσει έκθεση με βάση τις εθνικές εκθέσεις θα πρέπει να παρέχουν μια ευκαιρία να γίνει ένας απολογισμός και να αξιολογηθούν οι διάφορες πτυχές της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας καθώς και η αποτελεσματικότητά της. Ορισμένες συναφείς υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων, όπως οι εκθέσεις της σύμβασης για την Πυρηνική Ασφάλεια, υπάρχουν σε διεθνές επίπεδο, και τα αποτελέσματά τους θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της εφαρμογής της παρούσας οδηγίας. Επιπλέον, πρόσθετες απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων θα πρέπει να ορίζονται στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας σε σχέση με τα ευρήματα των θεματικών αξιολογήσεων των πυρηνικών εγκαταστάσεων από ομοτίμους. Κατά συνέπεια, με σκοπό την απλούστευση της νομοθεσίας και τη μείωση του διοικητικού φόρτου, η υποχρέωση υποβολής εκθέσεων για τα κράτη μέλη θα πρέπει να γίνει λιγότερο επαχθής, όσον αφορά τόσο τη συχνότητα της υποβολής όσο και το περιεχόμενο των εκθέσεων.
- (25) Σύμφωνα με την κλιμακούμενη προσέγγιση, η υλοποίηση των διατάξεων της παρούσας οδηγίας εξαρτάται από τους τύπους των πυρηνικών εγκαταστάσεων στην επικράτεια ενός κράτους μέλους. Συνεπώς, όταν ενσωματώνουν αυτές τις διατάξεις στο εθνικό δίκαιο, τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το πιθανό μέγεθος και τη φύση των κινδύνων που θέτουν οι πυρηνικές εγκαταστάσεις που σχεδιάζονται ή έχουν σε λειτουργία. Ιδιαίτερα, η κλιμακούμενη προσέγγιση θα πρέπει να αφορά σε αυτά τα κράτη μέλη που διατηρούν μόνο μικρό απόθεμα πυρηνικών και ραδιενεργών υλικών, π.χ.

υλικών σε σχέση με τη λειτουργία μικρότερων εγκαταστάσεων ερευνητικών αντιδραστήρων, οι οποίες, σε περίπτωση σοβαρού ατυχήματος δεν θα είχαν συνέπειες συγκρίσιμες με αυτές των πυρηνοληκτρικών σταθμών.

- (26) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας που συνδέονται εγγενώς με την ύπαρξη πυρηνικών εγκαταστάσεων και, συγκεκριμένα, αυτές που αφορούν στις υποχρεώσεις των κατόχων άδειας, οι νέες ειδικές απαιτήσεις για πυρηνικές εγκαταστάσεις και οι διατάξεις που αφορούν στην εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης δεν θα πρέπει να ισχύουν για κράτη μέλη που δεν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας πρέπει να μεταφερθούν στο εθνικό δίκαιο και να εφαρμοστούν με αναλογικό τρόπο, σύμφωνα με τις εθνικές συνθήκες και λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα συγκεκριμένα κράτη μέλη δεν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις, εξασφαλίζοντας παράλληλα ότι το θέμα της πυρηνικής ασφάλειας λαμβάνει τη δέουσα προσοχή από την κυβέρνηση ή από τις αρμόδιες αρχές.
- (27) Σύμφωνα με την οδηγία 2009/71/Ευρατόμ, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν και να διατηρούν ένα εθνικό νομοθετικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Η απόφαση για τον τρόπο με τον οποίο ενσωματώνονται οι διατάξεις του εθνικού πλαισίου και της πράξης με την οποία εφαρμόζονται εναπόκειται στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.
- (28) Σύμφωνα με την κοινή πολιτική δήλωση των κρατών μελών και της Επιτροπής της 28ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με τα επεξηγηματικά έγγραφα, τα κράτη μέλη ανέλαβαν να συνοδεύσουν, σε αιτιολογημένες περιπτώσεις, την κοινοποίηση των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο με ένα ή περισσότερα έγγραφα στα οποία θα επεξηγείται η σχέση μεταξύ των διατάξεων μιας οδηγίας και των αντίστοιχων μερών των νομικών πράξεων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο. Όσον αφορά την παρούσα οδηγία, ο νομοθέτης θεωρεί ότι η διαβίβαση τέτοιων εγγράφων είναι αιτιολογημένη.
- (29) Θα πρέπει, ως εκ τούτου, να τροποποιηθεί ανάλογα η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η οδηγία 2009/71/Ευρατόμ τροποποιείται ως εξής:

- 1) Ο τίτλος του κεφαλαίου 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«ΣΤΟΧΟΙ, ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ».

- 2) Το άρθρο 2 τροποποιείται ως εξής:

- α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις μη στρατιωτικές πυρηνικές εγκαταστάσεις που λειτουργούν βάσει αδειας.»

- β) η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«3. Η οδηγία συμπληρώνει τα βασικά πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 30 της Συνθήκης όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και δεν θίγει την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία περί προστασίας της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού έναντι των κινδύνων που προκαλούνται από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και ιδιαίτερα την οδηγία 2013/59/Ευρατόμ (*).

(* Οδηγία 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 5ης Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό βασικών προτύπων ασφαλείας για την προστασία από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες και την κατάρτιση των οδηγών 89/618/Ευρατόμ, 90/641/Ευρατόμ, 96/29/Ευρατόμ, 97/43/Ευρατόμ και 2003/122/Ευρατόμ (ΕΕ L 13 της 17.1.2014, σ. 1).».

- 3) Το άρθρο 3 τροποποιείται ως εξής:

- α) η παράγραφος 1 στοιχείο α) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«α) πυρηνοληκτρικός σταθμός, εργοστάσιο εμπλουτισμού, εργοστάσιο κατασκευής πυρηνικών καυσίμων, μονάδα επανεπεξεργασίας, εγκατάσταση ερευνητικού αντιδραστήρα, εγκατάσταση αποθήκευσης αναλωθέντος καυσίμου· και»

- β) προστίθενται οι ακόλουθες παράγραφοι:

- «6. ως “ατύχημα” νοείται κάθε ακούσιο γεγονός του οποίου οι συνέπειες ή οι πιθανές συνέπειες είναι σημαντικές από την άποψη της ακτινοπροστασίας ή της πυρηνικής ασφάλειας·
7. ως “συμβάν” νοείται κάθε ακούσιο γεγονός του οποίου οι συνέπειες ή οι πιθανές συνέπειες δεν είναι αμελητέες από την άποψη της ακτινοπροστασίας ή της πυρηνικής ασφάλειας·

8. ως “μη κανονική λειτουργία” νοείται μια διαδικασία λειτουργίας που αποκλίνει από την κανονική λειτουργία η οποία αναμένεται να συμβεί τουλάχιστον μία φορά κατά τη διάρκεια λειτουργίας της εγκατάστασης, αλλά η οποία, ενόψει των κατάλληλων προβλέψεων στον σχεδιασμό, δεν προκαλεί σημαντική ζημία σε στοιχεία σημαντικά για την ασφάλεια ούτε οδηγεί σε συνθήκες ατυχήματος·
9. ως “σχεδιαστική βάση” νοείται το εύρος των συνθηκών και των γεγονότων που λαμβάνονται ρητά υπόψη στον σχεδιασμό της εγκατάστασης, περιλαμβανομένων αναβαθμίσεων, σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια, έτσι ώστε η εγκατάσταση να μπορεί να αντεπεξέλθει σε αυτά χωρίς να υπερβεί τα εγκεκριμένα όρια μέσω της σχεδιασμένης λειτουργίας των συστημάτων ασφαλείας·
10. ως “ατύχημα σχεδιαστικής βάσης” νοούνται συνθήκες ατυχήματος για τις οποίες μια πυρηνική εγκατάσταση έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με καθορισμένα κριτήρια σχεδιασμού και για τις οποίες η βλάβη στο καύσιμο, όπου συντρέχει περίπτωση, και η έκλυση ραδιενεργού υλικού διατηρούνται εντός των εγκεκριμένων ορίων·
11. Ως “σοβαρές συνθήκες” νοούνται συνθήκες που είναι δυσμενέστερες από εκείνες που συνδέονται με τα ατυχήματα σχεδιαστικής βάσης· τέτοιες συνθήκες μπορεί να προκληθούν από πολλαπλές αποτυχίες, όπως η πλήρης απώλεια όλων των συνιστωσών ενός συστήματος ασφαλείας, ή από ένα εξαιρετικά απίθανο γεγονός.».

- 4) Στο κεφάλαιο 2, εισάγεται ο ακόλουθος τίτλος μετά από την κεφαλίδα «ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ»:

«ΤΜΗΜΑ 1

Γενικές υποχρεώσεις».

- 5) Το άρθρο 4 παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και διατηρούν εθνικό νομικό, ρυθμιστικό και οργανωτικό πλαίσιο (“το εθνικό πλαίσιο”) για την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων. Το εθνικό πλαίσιο προβλέπει ιδιαίτερα τα εξής:

- α) την κατανομή των αρμοδιοτήτων και τον συντονισμό μεταξύ των σχετικών κρατικών φορέων·
- β) τις εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφαλείας, καλύπτοντας όλα τα στάδια του κύκλου ζωής των πυρηνικών εγκαταστάσεων·
- γ) ένα σύστημα αδειοδότησης και απαγόρευσης λειτουργίας πυρηνικών εγκαταστάσεων χωρίς άδεια·
- δ) ένα σύστημα ρυθμιστικού ελέγχου της πυρηνικής ασφαλείας που ασκείται από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή·
- ε) ουσιαστικές και αναλογικές ενέργειες επιβολής, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον είναι σκόπιμο, διορθωτικών ενεργειών ή της αναστολής λειτουργίας και της τροποποίησης ή της ανάκλησης μιας άδειας.

Τα κράτη μέλη είναι αρμόδια για τον καθορισμό του τρόπου με τον οποίο θεσπίζονται οι εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφαλείας του στοιχείου β) και το μέσο βάσει του οποίου εφαρμόζονται.».

- 6) Στο άρθρο 5, οι παράγραφοι 2 και 3 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«2. Τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν την ουσιαστική ανεξαρτησία της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής έναντι αθέμιτου επηρεασμού κατά τη λήψη των ρυθμιστικών αποφάσεών της. Για αυτό τον σκοπό, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί η αρμόδια ρυθμιστική αρχή:

- α) να είναι λειτουργικά διαχωρισμένη από οποιαδήποτε άλλο φορέα ή οργανισμό που σχετίζεται με την προαγωγή ή τη χρησιμοποίηση της πυρηνικής ενέργειας και να μην επιζητεί ούτε να λαμβάνει οδηγίες από οποιοδήποτε τέτοιο φορέα ή οργανισμό κατά την εκτέλεση των ρυθμιστικών της καθηκόντων·
- β) να λαμβάνει ρυθμιστικές αποφάσεις που βασίζονται σε στέρεες και διαφανείς απαιτήσεις που σχετίζονται με την ασφάλεια·
- γ) να λαμβάνει αποκλειστικές και ενδεδειγμένες πιστώσεις κονδυλίων ώστε να μπορεί να διεκπεραιώσει τα ρυθμιστικά της καθήκοντα όπως ορίζονται στο εθνικό πλαίσιο και να είναι υπεύθυνη για την εκτέλεση των διαθέσιμων κονδυλίων·
- δ) να απασχολεί τον ενδεδειγμένο αριθμό προσωπικού με τα αναγκαία προσόντα, πείρα και εμπειρογνομosύνη για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της. Δύναται δε να χρησιμοποιεί εξωτερικούς επιστημονικούς και τεχνικούς πόρους και εμπειρογνομosύνη για την υποστήριξη των ρυθμιστικών λειτουργιών της·

- ε) να θεσπίζει διαδικασίες για την πρόληψη και επίλυση τυχόν συγκρούσεων συμφερόντων·
- στ) να παρέχει πληροφορίες σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια χωρίς έγκριση από άλλο φορέα ή οργανισμό, υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν θέτει σε κίνδυνο άλλα υπέρτερα συμφέροντα, όπως η δημόσια ασφάλεια, τα οποία αναγνωρίζονται στη σχετική νομοθεσία ή τις διεθνείς πράξεις.
3. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να έχει την αναγκαία νομική ισχύ για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της σε σχέση με το εθνικό πλαίσιο που περιγράφεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1. Για τον σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να αναθέτει στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές τα ακόλουθα βασικά ρυθμιστικά καθήκοντα:
- α) να προτείνουν, να ορίζουν ή να συμμετέχουν στον καθορισμό των εθνικών απαιτήσεων πυρηνικής ασφάλειας·
- β) να επιβάλλουν στον κάτοχο άδειας τη συμμόρφωση και την τεκμηρίωση αυτής της συμμόρφωσης προς τις εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας και προς τους όρους της σχετικής άδειας·
- γ) να επαληθεύουν τη συμμόρφωση μέσω ρυθμιστικών αξιολογήσεων και επιθεωρήσεων·
- δ) να προτείνουν ή να διεξάγουν ουσιαστικές και αναλογικές ενέργειες επιβολής.».
- 7) Τα άρθρα 6, 7 και 8 αντικαθίστανται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 6

Κάτοχοι αδειών

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί τα εξής:

- α) Η κύρια ευθύνη για την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης να παραμένει στον κάτοχο της άδειας. Η ευθύνη αυτή δεν είναι δυνατόν να μεταβιβάζεται και συμπεριλαμβάνει την ευθύνη για τις δραστηριότητες των εργολάβων και υπεργολάβων οι οποίες ενδέχεται να επηρεάζουν την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης·
- β) κατά την υποβολή αίτησης για άδεια, ο αιτών υποχρεούται να υποβάλει αναλυτική τεκμηρίωση για την πυρηνική ασφάλεια. Η έκταση και το επίπεδο λεπτομερειών είναι ανάλογα με το πιθανό μέγεθος και τη φύση του κινδύνου σχετικά με την πυρηνική εγκατάσταση και την τοποθεσία της·
- γ) οι κάτοχοι άδειας οφείλουν να προβαίνουν σε τακτικές αξιολογήσεις, επαληθεύσεις καθώς και σε συνεχή βελτίωση, στον βαθμό που αυτό είναι λογικά εφικτό, της πυρηνικής ασφάλειας των πυρηνικών εγκαταστάσεών τους με συστηματικό και επαληθεύσιμο τρόπο. Αυτά περιλαμβάνουν την επαλήθευση της ύπαρξης μέτρων για την πρόληψη ατυχημάτων και τον μετριασμό των συνεπειών των ατυχημάτων, συμπεριλαμβανομένης της επαλήθευσης της εφαρμογής των προβλέψεων άμυνας σε βάθος·
- δ) οι κάτοχοι άδειας να θεσπίζουν και να εφαρμόζουν συστήματα διαχείρισης τα οποία να αποδίδουν τη δέουσα προτεραιότητα στην πυρηνική ασφάλεια·
- ε) οι κάτοχοι άδειας προβλέπουν κατάλληλες διαδικασίες και διευθετήσεις έκτακτης ανάγκης εντός των εγκαταστάσεων· σε αυτές συμπεριλαμβάνονται κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση σοβαρών ατυχημάτων ή ισοδύναμες διευθετήσεις, με σκοπό την αποτελεσματική απόκριση σε ατυχήματα για την πρόληψη ή τον μετριασμό των συνεπειών τους. Ειδικότερα, αυτές:
- i) έχουν συνοχή με άλλες επιχειρησιακές διαδικασίες και εξασκούνται περιοδικά ώστε να ελέγχεται το κατά πόσον είναι πρακτικά εφικτές,
- ii) πραγματοποιούνται ατυχήματα και σοβαρά ατυχήματα τα οποία θα μπορούσαν να συμβούν σε όλες τις καταστάσεις λειτουργίας και όσα εμπλέκουν ή επηρεάζουν ταυτόχρονα διάφορες μονάδες,
- iii) προβλέπουν διευθετήσεις για τη λήψη εξωτερικής βοήθειας,
- iv) επανεξετάζονται κατά διαστήματα και επικαιροποιούνται τακτικά, λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία από τις ασκήσεις και τα διδάγματα από τα ατυχήματα·
- στ) οι κάτοχοι άδειας να προβλέπουν και να διατηρούν οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, με τα κατάλληλα προσόντα και αρμοδιότητες, τα οποία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους όσον αφορά την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης. Οι κάτοχοι άδειας μεριμνούν επίσης ώστε οι υπεύθυνοι τους εργολάβοι και υπεργολάβοι των οποίων οι δραστηριότητες ενδέχεται να επηρεάζουν την πυρηνική ασφάλεια μιας πυρηνικής εγκατάστασης να διαθέτουν τους αναγκαίους ανθρώπινους πόρους, με τα κατάλληλα προσόντα και ικανότητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους.

Άρθρο 7**Εμπειρογνομοσύνη και δεξιότητες σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από όλα τα μέρη να προβαίνουν σε διευθετήσεις για την εκπαίδευση και την κατάρτιση του προσωπικού τους το οποίο έχει αρμοδιότητες που σχετίζονται με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων με σκοπό την απόκτηση, διατήρηση και περαιτέρω ανάπτυξη εμπειρογνομοσύνης και δεξιοτήτων στην πυρηνική ασφάλεια και στην εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα έκτακτης ανάγκης.

Άρθρο 8**Διαφάνεια**

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι απαραίτητες πληροφορίες σε σχέση με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων και τη ρύθμισή της να διατίθενται στους εργαζομένους και στο ευρύ κοινό, με ειδική μέριμνα για τις τοπικές αρχές, τον πληθυσμό και τους ενδιαφερόμενους φορείς που βρίσκονται στη γειτονία μιας πυρηνικής εγκατάστασης. Η υποχρέωση περιλαμβάνει τη μέριμνα ότι η αρμόδια ρυθμιστική αρχή και οι κάτοχοι άδειας, εντός των τομέων αρμοδιοτήτων τους, παρέχουν στο πλαίσιο της ενημερωτικής τους πολιτικής:

α) πληροφορίες σχετικά με τις κανονικές συνθήκες λειτουργίας των πυρηνικών εγκαταστάσεων στους εργαζομένους και το ευρύ κοινό· και

β) έγκαιρη πληροφόρηση σε περίπτωση συμβάντων και ατυχημάτων προς τους εργαζομένους και το ευρύ κοινό και τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των υπόλοιπων κρατών μελών που βρίσκονται στη γειτονία μιας πυρηνικής εγκατάστασης.

2. Η ενημέρωση του κοινού καθίσταται διαθέσιμη σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τις διεθνείς πράξεις, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή δεν θέτει σε κίνδυνο άλλα υπέρτερα συμφέροντα, όπως η δημόσια ασφάλεια, που αναγνωρίζονται από τη σχετική νομοθεσία ή τις διεθνείς πράξεις.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 2, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αρμόδια ρυθμιστική αρχή να μετέχει, κατά περίπτωση, σε δραστηριότητες συνεργασίας σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων με τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές των υπόλοιπων κρατών μελών που βρίσκονται στη γειτονία μιας πυρηνικής εγκατάστασης, μεταξύ άλλων, μέσω της ανταλλαγής και/ή γνωστοποίησης πληροφοριών.

4. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να παρέχονται στο ευρύ κοινό οι κατάλληλες ευκαιρίες για ουσιαστική συμμετοχή στη διαδικασία λήψης αποφάσεων σχετικά με την αδειοδότηση των πυρηνικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τις διεθνείς πράξεις.»

8) Μετά το άρθρο 8, παρεμβάλλεται το ακόλουθο τμήμα:

«ΤΜΗΜΑ 2

Ειδικές υποχρεώσεις**Άρθρο 8α****Στόχοι πυρηνικής ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις**

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο πυρηνικής ασφάλειας να απαιτεί οι πυρηνικές εγκαταστάσεις να σχεδιάζονται, χωροθετούνται, κατασκευάζονται, τίθενται σε λειτουργία, λειτουργούν και αποξηλώνονται με στόχο την πρόληψη ατυχημάτων και, σε περίπτωση ατυχήματος, τον μετριασμό των επιπτώσεών του και την αποφυγή:

α) άμεσων ραδιενεργών εκλύσεων που θα απαιτούσαν έκτακτα μέτρα εκτός των εγκαταστάσεων, αλλά με ανεπαρκή χρόνο για την υλοποίησή τους·

β) μεγάλων ραδιενεργών εκλύσεων που θα απαιτούσαν προστατευτικά μέτρα τα οποία δεν θα μπορούσαν να είναι γεωγραφικά ή χρονικά περιορισμένα.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί ο στόχος που καθορίζεται στην παράγραφο 1:

α) να ισχύει σε πυρηνικές εγκαταστάσεις για τις οποίες χορηγείται άδεια κατασκευής για πρώτη φορά μετά τις 14 Αυγούστου 2014·

β) να χρησιμοποιείται ως αναφορά για την έγκαιρη υλοποίηση ευλόγως εφικτών μέτρων βελτίωσης της ασφάλειας στις υπάρχουσες πυρηνικές εγκαταστάσεις, μεταξύ δε άλλων στα πλαίσια των περιοδικών αξιολογήσεων ασφαλείας όπως ορίζονται στο άρθρο 8γ στοιχείο β).

Άρθρο 8β**Επίτευξη του στόχου πυρηνικής ασφάλειας για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις**

1. Για την επίτευξη του στόχου πυρηνικής ασφάλειας που καθορίζεται στο άρθρο 8α, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, όπου η άμυνα σε βάθος είναι εφαρμόσιμη, το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί την υλοποίησή της προκειμένου να διασφαλίζεται ότι:

- α) ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις των ακραίων φυσικών και των μη σκοπούμενων ανθρωπογενών κινδύνων·
- β) αποτρέπεται η μη κανονική λειτουργία και οι αστοχίες·
- γ) ελέγχεται η μη κανονική λειτουργία και εντοπίζονται οι αστοχίες·
- δ) είναι υπό έλεγχο τα ατυχήματα που προκύπτουν εντός της σχεδιαστικής βάσης·
- ε) είναι υπό έλεγχο οι σοβαρές συνθήκες, περιλαμβανομένης της πρόληψης, της εξέλιξης των ατυχημάτων και του μετριασμού των επιπτώσεων των σοβαρών ατυχημάτων·
- στ) έχουν δημιουργηθεί οι οργανωτικές δομές σύμφωνα με το άρθρο 8δ παράγραφος 1.

2. Για την επίτευξη του στόχου πυρηνικής ασφάλειας που θέτει το άρθρο 8α, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε το εθνικό πλαίσιο να απαιτεί από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή και τον κάτοχο άδειας μέτρα για την προαγωγή και την ενίσχυση μιας αποτελεσματικής νοστορίας πυρηνικής ασφάλειας. Ειδικότερα, τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν:

- α) συστήματα διαχείρισης που δίδουν στην πυρηνική ασφάλεια τη δέουσα προτεραιότητα και προάγουν, σε όλα τα επίπεδα του προσωπικού και της διοίκησης, τη δυνατότητα να εξετάζεται η αποτελεσματική υλοποίηση των σχετικών αρχών και πρακτικών ασφάλειας και να υποβάλλονται εγκαίρως εκθέσεις σχετικά με τα ζητήματα ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 6 στοιχείο δ)·
- β) διευθετήσεις από τον κάτοχο άδειας για την καταγραφή, αξιολόγηση και τεκμηρίωση της εσωτερικής και εξωτερικής πείρας που αποκτάται κατά τη λειτουργία και είναι σημαντική για την ασφάλεια·
- γ) την υποχρέωση του κατόχου άδειας να αναφέρει στην αρμόδια ρυθμιστική αρχή συμβάντα που δυνητικά έχουν επιπτώσεις στην πυρηνική ασφάλεια· και
- δ) διευθετήσεις για την εκπαίδευση και την κατάρτιση, σύμφωνα με το άρθρο 7.

Άρθρο 8γ**Αρχική αποτίμηση και περιοδικές αξιολογήσεις ασφάλειας**

Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε στο εθνικό πλαίσιο να απαιτούνται τα εξής:

- α) οποιαδήποτε χορήγηση άδειας για την κατασκευή πυρηνικής εγκατάστασης ή τη λειτουργία πυρηνικής εγκατάστασης να βασίζεται σε ενδεδειγμένη αποτίμηση ασφάλειας για τη συγκεκριμένη τοποθεσία και τη συγκεκριμένη εγκατάσταση, η οποία περιλαμβάνει επίδειξη πυρηνικής ασφάλειας αναφορικά με τις εθνικές απαιτήσεις πυρηνικής ασφάλειας βάσει του στόχου του άρθρου 8α·
- β) ο κάτοχος άδειας που τελεί υπό τον ρυθμιστικό έλεγχο της αρμόδιας ρυθμιστικής αρχής να επαναξιολογεί συστηματικά και τακτικά, τουλάχιστον ανά δεκαετία, την ασφάλεια της πυρηνικής εγκατάστασης κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 6 στοιχείο γ). Η εν λόγω επαναξιολόγηση της ασφάλειας αποσκοπεί στη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς την υπάρχουσα σχεδιαστική βάση και εντοπίζει περαιτέρω βελτιώσεις σχετικές με την ασφάλεια, λαμβάνοντας υπόψη ζητήματα γήρανσης της εγκατάστασης, την πείρα που αποκτάται κατά τη λειτουργία, καθώς και τα πλέον πρόσφατα ερευνητικά αποτελέσματα και εξελίξεις στα διεθνή πρότυπα, έχοντας ως σημείο αναφοράς τον στόχο του άρθρου 8α.

Άρθρο 8δ**Εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης**

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 2013/59/Ευρατόμ του Συμβουλίου, τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι το εθνικό πλαίσιο απαιτεί οργανωτική υποδομή για την εντός των εγκαταστάσεων ετοιμότητα και αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης με σαφή κατανομή των αρμοδιοτήτων και συντονισμό μεταξύ του κατόχου άδειας, και των αρμόδιων αρχών και οργανώσεων, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις φάσεις μιας έκτακτης ανάγκης.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν τη συνοχή και τη συνέχεια μεταξύ, αφενός, των απαιτούμενων από το εθνικό πλαίσιο διευθετήσεων ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών εντός των εγκαταστάσεων και, αφετέρου, των λοιπών διευθετήσεων ετοιμότητας και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, οι οποίες απαιτούνται δυνάμει της οδηγίας 2013/59/Ευρατόμ.».

9) Μετά το άρθρο 8δ παρεμβάλλεται το ακόλουθο κεφάλαιο:

«ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2α

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΟΜΟΤΙΜΟΥΣ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ

Άρθρο 8ε

Αξιολογήσεις από ομοτίμους

1. Τουλάχιστο μία φορά ανά δεκαετία, τα κράτη μέλη φροντίζουν για τη διεξαγωγή περιοδικών αυτοαξιολογήσεων του εθνικού τους πλαισίου και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών και απευθύνουν πρόσκληση για τη διεξαγωγή διεθνούς αξιολόγησης από ομοτίμο των οικείων τμημάτων του εθνικού τους πλαισίου και των αρμόδιων ρυθμιστικών αρχών, με σκοπό τη συνεχώς βελτιούμενη πυρηνική ασφάλεια. Εφόσον διατίθενται, τα αποτελέσματα των εν λόγω αξιολογήσεων από ομοτίμους διαβιβάζονται με έκθεση προς τα κράτη μέλη και την Επιτροπή.

2. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, με συντονισμένο τρόπο:

- α) πραγματοποιείται εθνική αξιολόγηση σχετικά με συγκεκριμένο θέμα που αφορά την πυρηνική ασφάλεια των σχετικών πυρηνικών εγκαταστάσεων στο έδαφός τους·
- β) όλα τα άλλα κράτη μέλη και η Επιτροπή, ως παρατηρητής, καλούνται να πραγματοποιήσουν αξιολόγηση από ομοτίμους των πορισμάτων της εθνικής αξιολόγησης που προβλέπεται στο στοιχείο α)·
- γ) λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα παρακολούθησης των σχετικών πορισμάτων που προκύπτουν από τη διαδικασία αξιολόγησης από ομοτίμους·
- δ) δημοσιεύονται σχετικές εκθέσεις για την ανωτέρω αναφερόμενη διαδικασία και το κύριο πόρισμά της, όταν τα πορίσματα είναι διαθέσιμα.

3. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι υπάρχουν διευθετήσεις που επιτρέπουν την έναρξη της πρώτης θεματικής αξιολόγησης από ομοτίμους το 2017, καθώς και τη διενέργεια ακολούθως θεματικών αξιολογήσεων από ομοτίμους τουλάχιστον ανά εξαετία.

4. Σε περίπτωση ατυχήματος που προκαλεί καταστάσεις οι οποίες απαιτούν έκτακτα μέτρα εκτός των εγκαταστάσεων ή μέτρα προστασίας του κοινού, το οικείο κράτος μέλος διασφαλίζει ότι ζητείται διεθνής αξιολόγηση από ομοτίμους χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση».

10) Το άρθρο 9 τροποποιείται ως εξής:

α) η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας για πρώτη φορά έως τις 22 Ιουλίου 2014 και, κατόπιν, έως τις 22 Ιουλίου 2020.»

β) η παράγραφος 3 απαλείφεται.

11) Στο άρθρο 10, παρεμβάλλεται η ακόλουθη παράγραφος μετά την παράγραφο 1:

«1α. Οι υποχρεώσεις μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και εφαρμογής των άρθρων 6, 8α, 8β, 8γ και 8δ δεν ισχύουν για κράτη μέλη που δεν διαθέτουν πυρηνικές εγκαταστάσεις, εκτός αν τα κράτη αυτά αποφασίσουν να αναπτύξουν οποιαδήποτε δραστηριότητα που σχετίζεται με πυρηνικές εγκαταστάσεις η οποία υπόκειται σε άδεια υπό τη δικαιοδοσία τους.»

Άρθρο 2

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που απαιτούνται για τη συμμόρφωσή τους προς την παρούσα οδηγία έως τις 15 Αυγούστου 2017. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τις εν λόγω διατάξεις.

Οι διατάξεις αυτές, κατά τη θέσπισή τους από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι μέθοδοι για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία καθώς και όλες τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις των εν λόγω διατάξεων.

Άρθρο 3

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2014.

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος
P. C. PADOAN
